

Huvudman

Praktiska Sverige AB, orgnr. 5562575786
Box 213
10124 Stockholm

Ärendet

Tillsyn av Praktiska Gymnasiet Skövde i Skövde.

Beslut

Skolinspektionen avslutar ärendet.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån myndighetens risk- och väsentlighetsanalys våren 2023 inlett en tillsyn av Praktiska Gymnasiet Skövde i Skövde.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Praktiska Gymnasiet Skövde följer gällande bestämmelser om *arbetsplatsförlagt lärande, utbildningen på introduktionsprogram, skolans arbete med att skapa trygghet och motverka kränkande behandling* samt *skolans arbete för att skapa studiero*.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan och rektorn samt lektionsobservationer mellan den 3 maj 2023 och 5 maj 2023. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bl.a. individuella studieplaner för elever på introduktionsprogram samt tillhörande elevscheman. Huvudmannen har getts tillfälle att yttra sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen

och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Områden utan konstaterade brister

Arbetsplatsförlagt lärande

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickad information framgår att arbetsplatsförlagt lärande förekommer inom samtliga program som skolan bedriver utbildning i och att omfattningen av arbetsplatsförlagt lärande är minst 50% av utbildningen. Det framgår även att rektorn beslutar om vilka kurser eller delar av kurser som ska förläggas till arbetsplatser efter diskussioner med lärarna. Av inskickad apl-förteckning framgår antalet planerade veckor arbetsplatsförlagt lärande för varje år i respektive program samt antalet utförda veckor för varje elev. Vidare framgår av apl-förteckningen att flera elever inte har utfört apl i den utsträckningen som det är planerat för.

Elever uppger i intervjuer att de har apl två dagar i veckan i år 1 och tre dagar i veckan i år 2 och 3. De flesta intervjuade elever säger att de har en apl-plats men en elev på bygg-och anläggningsprogrammet år 1 säger att hen och flera andra i klassen inte har en apl-plats och att de som inte har en apl-plats just nu har ett projekt i skolan där de bygger en vägg. Några elever säger att det finns elever på skolan som har blivit av med sin apl-plats på grund av att de inte sköter sig.

Lärare uppger i intervju att det går bra att hitta apl-platser, förutom till eleverna på bygg-och anläggningsprogrammet och att skälet till att det är svårt är konjunkturen. De säger att de elever på bygg-och anläggningsprogrammet i år 1 som inte har en apl-plats har skolförlagt apl med fullskaliga projekt. Enligt lärarna har förra rektorn fattat beslut om skolförlagt apl för dessa elever. Vidare säger de att det finns elever på bygg-och anläggningsprogrammet i år 2 och 3 som inte fått det antalet veckor de borde fått och att det i dessa fall beror på att eleverna inte skött sig. För dessa elever säger lärarna att de checkar av vilka moment de har kvar och att de erbjuder att genomföra dessa moment i skolan.

På fråga om varför det finns flera elever som enligt apl-förteckningen inte har haft det antalet veckor apl som det är planerat för svarar lärarna att en del finns elever som har en apl-plats, men som av olika anledningar inte går dit. De säger att de försöker motivera dessa elever, gör frånvaroutredningar och att de, tillsammans med eleverna, ringer runt och besöker olika platser för att hitta en ny apl-plats. Lärarna säger också att de elever som tillfälligt inte har en apl-plats eller vägrar gå

till den tilldelade apl-platsen ofta är på skolan och arbetar med teoretiska delar av yrkeskurser eller får träna på att skriva CV. De säger att dessa elever är under tillsyn av en lärare och att de gör en plan för eleven.

Rektorn uppger i intervju att skolans skyldighet är att tillgodose en placering och att de ser till att det finns apl-platser till alla, men att det finns elever som på grund av olika psykosociala problem inte förmår att gå dit. Hen säger att dessa elever ofta kommer till skolan istället och att lärarna engagerar dem i kurser som är skolförlagda eller i verkstaden. Hen säger vidare att de har samtal med elever och vårdnadshavare, pratar om elevens vision och att de försöker hitta en ny apl-plats och att de också kan göra ändringar i schemat.

Både lärare och rektorn uppger i intervju att de träffar programrådet en gång per termin. Lärarna säger att det är ett möte med bland annat företagsledare, platschefer och representanter från kommunen och att de under mötet får feedback från branschen samt diskuterar vad branschen efterfrågar och vilka krav som ställs. I samband med att huvudmannen lämnat in sina synpunkter på protokollet den 9 juni 2023 uppger huvudmannen att det finns enstaka elever på skolan där det arbetsplatsförlagda lärandet inte har fungerat och att skolan har ett pågående arbete i varje enskilt ärende. I nuvarande år 1 och 2 kommer dessa elever att ses över i samband med schemaläggning inför nästa läsår. Vidare uppger huvudmannen att de på bygg- och anläggningsprogrammet har haft generella svårigheter med att hitta apl-platser detta läsår och att de har initierat flera olika åtgärder. Bland annat har skolan tilldelats tillgång till projektplattformen, där information om offentliga upphandlingar och anbud, samt byggprojekt med privata uppdragsgivare finns att tillgå. Marknadsavdelningen har också gjort utskick till lokala företagare, samt till tidigare elever i hopp om att hitta fler apl-platser. Slutligen har huvudmannen en fortbildningsinsats gällande apl-anskaffning kopplat till lärarna på bygg- och anläggningsprogrammet.

Rättslig reglering

Av 16 kap. 16 § skollagen framgår att ett yrkesprogram ska innehålla arbetsplatsförlagt lärande.

Enligt 4 kap. 12-13 §§ gymnasieförordningen (2010:2039) ska arbetsplatsförlagt lärande förekomma på alla yrkesprogram i gymnasieskolan i minst 15 veckor. En elev som går gymnasial lärlingsutbildning ska i stället genomföra mer än hälften av denna utbildning som arbetsplatsförlagt lärande. Omfattningen ska då räknas från och med det läsår som eleven påbörjar den gymnasiala lärlingsutbildningen. Huvudmannen ansvarar för att skaffa platser för det arbetsplatsförlagda lärandet och att detta uppfyller de krav som finns för utbildningen. Rektorn beslutar om hela eller delar av kurser ska förläggas till arbetsplatser och om hur fördelningen över läsåren ska göras. Om arbetsplatsförlagt lärande inte kan erbjudas på ett yrkesprogram i gymnasieskolan, får utbildningen anordnas bara om planerade

platser för arbetsplatsförlagt lärande inte kan tillhandahållas på grund av omständigheter som huvudmannen inte kunnat råda över, eller om utbildningen av säkerhetsskäl inte kan förläggas till en arbetsplats utanför skolan. Det arbetsplatsförlagda lärande ska i dessa fall bytas ut mot motsvarande utbildning förlagd till skolan. Innan huvudmannen för en gymnasieskola beslutar om detta ska huvudmannen samråda med det lokala programrådet. Om utbildning har skolförlagts på grund av ovanstående anledningar ska huvudmannen vidta de åtgärder som behövs för att utbildningen så snart som möjligt ska förläggas till en arbetsplats.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte att Praktiska Sverige AB brutit mot bestämmelserna när det gäller *arbetsplatsförlagt lärande*. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Utbildningen på introduktionsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av huvudmannens plan för introduktionsprogram och av den framgår utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. Av samtliga intervjuer framkommer att utbildningen på introduktionsprogrammen programinriktat val och yrkesintroduktion följer huvudmannens plan för introduktionsprogram och genomförs i enlighet med syftena för de olika programmen. Skolinspektionen har tagit del av samtliga individuella studieplaner för elever på introduktionsprogram med tillhörande elevscheman och av dessa framgår att utbildningen på introduktionsprogram motsvarar heltidsstudier. Studie- och yrkesvägledare uppger i intervju att hen har samtal med elever på yrkesintroduktion och deras vårdnadshavare för att diskutera om deras mål är att bli anställningsbar eller att bli behörig till ett nationellt program och att utbildningen därefter utformas utifrån målet. Rektorn uppger att eventuella ändringar i studieplanen ska godkännas av hen och att mentor och elev i sådana fall fyller i en blankett som skickas till rektor och studie- och yrkesvägledare. Hen säger vidare att målet är att elever som läser programinriktat val ska bli godkända i de grundskoleämnena de saknar under första året. På fråga om vad det beror på att det finns ett antal elever på programinriktat val i både år 2 och 3 uppger såväl lärare, studie- och yrkesvägledare samt personal från elevhälsan att det finns elever som ligger långt efter kunskapsmässigt, främst i engelska. Lärare, personal från elevhälsan och rektorn säger vidare att dessa elever får stöd, bland annat av specialpedagogen. Av samtliga intervjuer framgår att samtliga elever på introduktionsprogram har apl eller praktik.

Rättslig reglering

Enligt 17 kap. 3 § skollagen är syftet med programinriktat val att elever ska få en utbildning som är inriktad mot ett visst nationellt program och att de så snart som möjligt ska kunna antas till det programmet. Syftet med yrkesintroduktion är att elever ska få en yrkesinriktad utbildning som underlättar för dem att etablera sig på arbetsmarknaden eller som leder till studier på ett yrkesprogram.

Enligt 17 kap. 6 § skollagen ska utbildningen på introduktionsprogram bedrivas i en omfattning som motsvarar heltidsstudier. Eleverna har rätt till minst 23 timmars undervisning i veckan. Utbildningens omfattning får dock minskas för en elev som begär det om huvudmannen bedömer att det finns särskilda skäl.

Av 17 kap. 7 § skollagen framgår att utbildningen på ett introduktionsprogram ska följa en plan för utbildningen som beslutas av huvudmannen. Utbildningsplanen ska innehålla uppgifter om utbildningens syfte, huvudsakliga innehåll och längd. För varje elev ska det upprättas en individuell studieplan.

Av 1 kap. 7 § gymnasieförordningen framgår att en individuell studieplan för en elev på introduktionsprogram bland annat ska innehålla uppgifter om utbildningens mål och längd, delar av kurser, annan yrkesinriktad utbildning, praktik och andra insatser som är gynnsamma för elevens kunskapsutveckling och som är avsedda att ingå i utbildningen, och, när det är aktuellt, det yrkesområde som utbildningen inriktas mot.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete för att skapa trygghet samt motverka kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av fjolårets samt innevarande års plan mot kränkande behandling och aktiva åtgärder för likabehandling. Av innevarande års plan framgår vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året samt en redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts utifrån föregående års plan. Det framgår även att eleverna har medverkat vid uppföljningen av planen. Av inskickad dokumentation framgår vidare att tidigare rektor har gjort fyra anmälningar om kränkande behandling innevarande läsår.

De flesta elever uppger i intervjuer att de har fyllt i en likabehandling-och värdegrundskartläggning och att resultaten har följts upp på mentorstiden. De flesta elever säger också att de känner sig trygga på skolan och på apl-platsen men

flera elever säger att det finns en viss jargong bland grupper av elever och att det uppstår "skojbråk" som gör att andra elever kanske inte känner sig trygga. Flera elever säger att lärarna vistas mer i kafeterian nu, där det kan vara stökigt, och att de pratar med eleverna om språkbruket. Merparten av de intervjuade eleverna säger att de har någon personal att vända sig till om det sker kränkningar och att skolan tar tag i situationer när det händer något, men några elever säger att det inte lönar sig att prata med personal eftersom det ändå inte sker någon förändring.

Av inskickad dokumentation och intervjuer med lärarna och personal från elevhälsan framgår att skolans förebyggande arbete för att skapa trygghet bland annat består av att prioritera goda relationer med samtliga elever, en tydlig lektionsstruktur, pedagogiskt ledarskap i klassrummet, vuxennärvaro i korridorerna och kafeterian samt tydliga ordningsregler som utvärderas kontinuerligt på elevråd och klassråd. De säger även att de arbetar olika med de olika grupperna utifrån behov samt att språkbruket är ett problem och att de jobbar förebyggande mot kränkande behandling genom att prata om värdegrundsfrågor och ordningsreglerna. Lärarna uppger att de tar tag i situationen direkt när de får kännedom om att någon känner sig kränkt, att de pratar med berörda elever och rektorn och att rektorn gör en anmälan. Både lärare och personal från elevhälsan säger att elevernas upplevelse om att ingenting händer kan bero på att personalen inte kan berätta allt om ärendet.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av trygghet. Vidare ska huvudmannen säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa trygghet.

Av 6 kap. 8 § skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan.

Vidare framgår det av 2 § förordningen (2006:1083) om barns och elevers deltagande att skolans plan mot kränkande behandling ska följas upp och ses över under medverkan av eleverna vid den verksamhet som planen gäller för.

Av 6 kap. 10 § skollagen framgår att en lärare eller annan personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de

uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Skolans arbete för att skapa studiero

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inskickad dokumentation och samtliga intervjuer framgår att skolan bedriver ett förebyggande arbete för att skapa studiero. Av inskickad dokumentation framgår bland annat att skolan har ordningsregler som beslutats av föregående rektor och att dessa är framtagna i samråd med elevrådet 2022. Av samtliga intervjuer framgår att ordningsreglerna regelbundet följs upp med eleverna.

Även om såväl elever som lärare och representanter för elevhälsan uppger att studieron varierar beroende på ämne/kurs eller klass uppger de även att skolan har ett pågående arbete för att förbättra situationen. Eleverna berättar att lärare säger till om en elev stör och några elever säger också att personal från elevhälsan har hälsat på och pratat om hur de kan förbättra studieron. Lärare uppger i intervju att de har olika forum för att diskutera studieron och att de har samtal med elever, personal från elevhälsa och rektorn samt att specialpedagogen observerar i klasserna och hjälper till. De säger också att de har tvålärarsystem i vissa klasser på grund av bristande studiero. Vidare säger lärare i intervju att studieron har blivit bättre sedan rektorsbytet eftersom det numera finns konsekvenser för elever som stör studieron. Rektorn uppger i intervju att hen går runt till klasserna och berättar för eleverna hur skolan vill ha det gällande studieron och att det ska markeras när det inte är studiero. Rektorn berättar bland annat att hen haft ett ärende med tre elever som stör på lektioner och att dessa elever har fått en muntlig varning.

Rättslig reglering

Av 5 kap. 3 § skollagen framgår att alla elever ska tillförsäkras en skolmiljö där utbildningen präglas av studiero. Med studiero avses att det finns goda förutsättningar för eleverna att koncentrera sig på undervisningen. Vidare ska huvudmannen säkerställa att det på skolenheten bedrivs ett förebyggande arbete som syftar till att skapa studiero.

Av 5 kap. 5 § skollagen framgår att ordningsregler ska finnas för varje skolenhet. Ordningsreglerna och hur de följs ska regelbundet följas upp. Orsakerna till uppföljningens resultat ska analyseras. Ordningsreglerna ska utarbetas, följas upp

och, vid behov, omarbetas under medverkan av eleverna. Rektorn beslutar om ordningsregler.

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas även i denna del.

X Viveka Berglund

Beslutsfattare
Signerat av: Viveka Berglund

X Hanne Lernout

Föredragande
Signerat av: Hanne Lernout

I ärendets slutliga handläggning har även Fay Ekstrand medverkat.